

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان
پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت

آنچه در این ماه گذشت؟

خلاصه عملکرد آبان ماه ۱۴۰۲

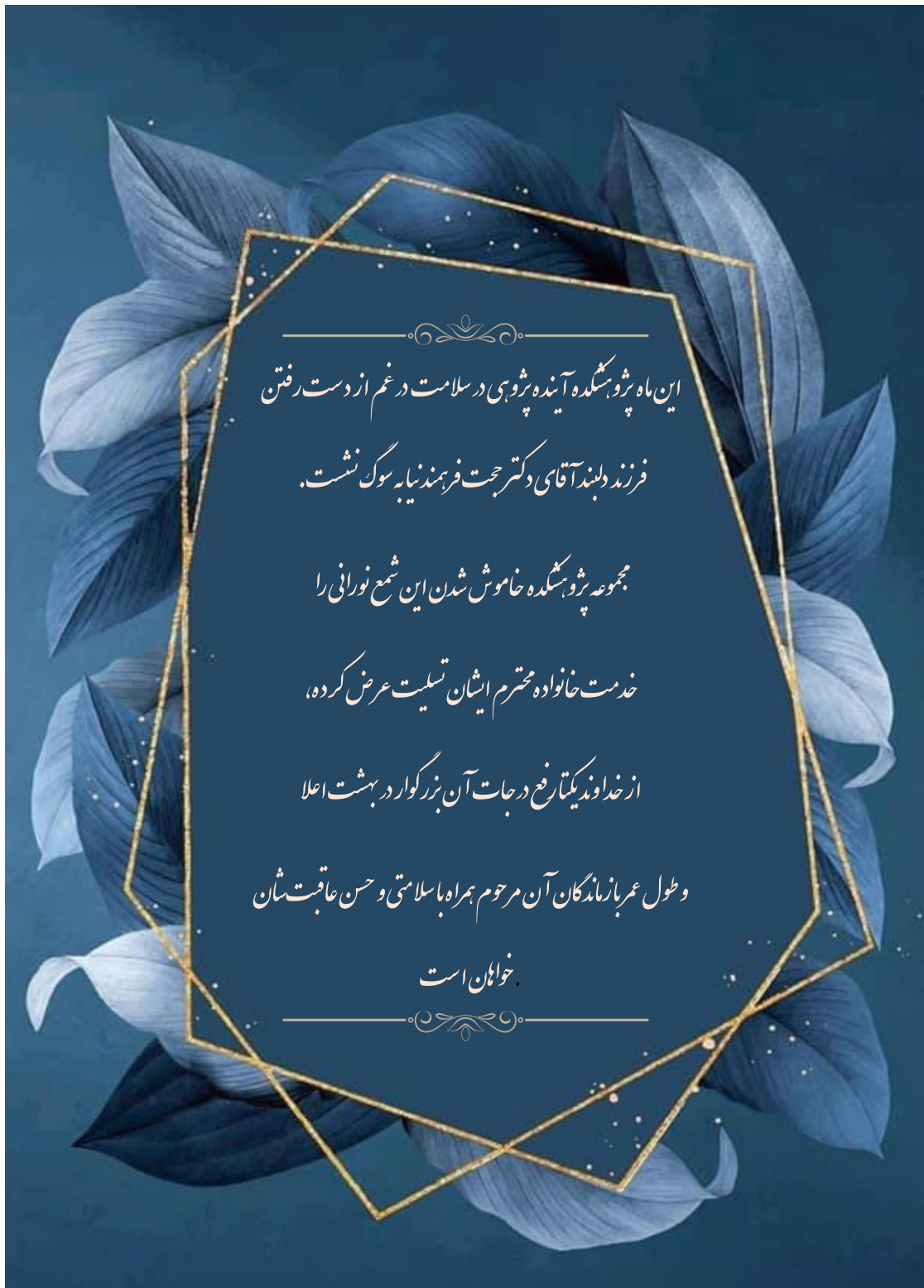
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلاصه عملکرد آبان ماه ۱۴۰۲

پژوهشکده آینده پژوهی در سلامت

فهرست مطالب

۴	الف) بازدیدها و جلسات کاری مهم
۸	ج) کارگاه‌های آموزشی برگزار شده
۸	د) سایر رویدادها و امور جاری
۱۰	ه) گالری تصاویر

الف) بازدیدها و جلسات کاری مهم

- ۱) سلسله جلسات کمیته ثبت بیماری‌ها به منظور راه‌اندازی نظام ثبت بیماری‌ها در دانشگاه، با حضور معاون محترم تحقیقات و فناوری و اعضای مرکز تحقیقات انفورماتیک پزشکی برگزار گردید. در این جلسات مباحث مربوط به آموزش نرم‌افزار ثبت بیماری‌ها، ارزیابی سامانه‌های ثبت و تشخیص ایرادات برنامه نرم‌افزاری مورد بررسی و نظرخواهی قرار گرفتند.
- ۲) جلسه‌ای با هدف به‌روزرسانی سند امنیت غذایی استان و با حضور اعضای مرکز تحقیقات مدیریت ارائه خدمات سلامت، متخصصین تغذیه و تعدادی از کارشناسان معاونت بهداشتی برگزار گردید. در این جلسه مقرر شد که پس از تکمیل برنامه‌های پیشنهادی حوزه بهداشت برای بهبود امنیت غذایی، فایل تکمیل شده نمونه به معاون امور آسیب‌ها و مسائل اجتماعی استانداری ارسال گردد.
- ۳) جلسه‌ای با حضور رئیس محترم مرکز تحقیقات مدل‌سازی در سلامت و رئیس محترم روابط بین‌الملل دانشگاه برگزار شد. در این جلسه ضمن معرفی فعالیت‌های مرکز تحقیقات مدل‌سازی در سلامت و فعالیت‌های بانک سلولی دانشگاه و حوزه کلکسیون میکروبی و سخت‌دوست دانشگاه علوم پزشکی کرمان، به بررسی فرصت‌های همکاری مشترک تحقیقاتی بین دو مرکز پرداخته شد.
- ۴) سلسله جلسات مربوط به پژوهش با موضوع "غربالگری پروژه‌های شهری با استفاده از رویکرد ارزیابی تأثیرات سلامت" با حضور تیم پژوهش (اعضای مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت و رئیس مرکز تحقیقات مدیریت ارائه خدمات سلامت) در آبان ماه جاری برگزار شد. در این جلسات چگونگی انجام مصاحبه‌ها و گزارش فاز یک و دو این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت.
- ۵) سلسله جلسات توجیهی بررسی میزان همگرایی مهارت‌ها در رشته‌های علوم پزشکی با حضور نمایندگان از کمیته تحقیقات دانشجویی کشوری، مراکز توسعه آموزش دانشکده‌ها (EDO) در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، کمیته همگرایی دانشگاه‌ها و با حضور اعضای مرکز تحقیقات آینده‌نگری و نوآوری در سلامت (نوآیند) برگزار شد.
- ۶) سلسله جلسات توجیهی پروژه دیده‌بانی (آینده‌پژوهی ۱۰ رشته علوم پزشکی در هفت حوزه اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فناوری، آموزش، زیست‌محیطی، بیماری‌ها) با حضور اعضای هیأت‌علمی دانشکده‌های پرستاری، مامایی و داروسازی و رئیس محترم مرکز تحقیقات آینده‌نگری و نوآوری در سلامت (نوآیند) برگزار شد.
- ۷) اعضای کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی دانشکده علوم پزشکی سیرجان ۲۴ آبان ماه از پژوهشکده بازدید کردند. این بازدید به میزبانی مرکز تحقیقات آینده‌نگری و نوآوری در سلامت (نوآیند) و با برگزاری جلسه ذهن‌انگیزی ویژه دانشجویان شرکت‌کننده در این بازدید همراه بود.
- ۸) در این ماه، تعداد ۴ جلسه شورای مدیران پژوهشکده برگزار شد. در این جلسات ضمن تصویب برخی موارد، مراکز به ترتیب مصوب شده قبل، به ارائه گزارش عملکرد خود پرداختند. از مهمترین تصمیمات این جلسات، تصمیم‌گیری درخصوص بودجه‌بندی طرح‌ها و سقف بودجه بر اساس نوع طرح بود. همچنین مقرر شد کارگاه مبانی آینده‌پژوهی برگزار گردد.

ب) تولیدات آموزشی و پژوهشی

۱. چاپ ۱۴ مقاله، تصویب ۳ طرح تحقیقاتی، انتشار ۳ پادکست و تهیه ۱ تیزر

– خلاصه‌ای از مهمترین مقالات چاپ شده :

Medication adherence in patients with mental disorders: A systematic review and meta-analysis of telemedicine interventions

Khadijeh Moulaei , Kambiz Bahaadinbeigy , and Hamid Sharifi [View all authors and affiliations](#)

[OnlineFirst](#) | <https://doi.org/10.1177/1357633X231211355>

مداخلات پزشکی از راه دور به عنوان یک راه حل امیدوارکننده برای بهبود پایبندی به دارو با پشتیبانی و نظارت از راه دور در بیماران مبتلا به اختلالات روانی ارائه می‌شود. این مطالعه با هدف بررسی اثربخشی مداخلات پزشکی از راه دور در افزایش پایبندی به درمان در بیماران مبتلا به اختلالات روانی انجام شد. از ۱۰۸۸ مقاله بازبینی شده، تعداد ۹ مطالعه در تجزیه و تحلیل نهایی گنجانده شد. بر اساس یافته‌های این مطالعه، مداخلات پزشکی از راه دور با امکان پشتیبانی و نظارت از راه دور بیماران، تأثیر مثبتی بر پایبندی به درمان در بیماران مبتلا به اختلالات روانی دارد. ادغام پزشکی از راه دور در مراقبت‌های بهداشتی روانی می‌تواند میزان کلی پایبندی را افزایش داده و منجر به بهبود مدیریت اختلالات روانی شود.

Health Science Reports

Open Access

NARRATIVE REVIEW | Open Access |

Prevalence of HIV, hepatitis B virus, hepatitis C virus, drug use, and sexual behaviors among street children in Iran: A systematic review and meta-analysis

Naser Nasiri, Polychronis Kostoulas, Payam Roshanfekr, Ali Asghar Kheirkhah Vakilabad, Mehrdad Khezri, Hossein Mirzaei, Ali Sharifi, Hamid Sharifi

کودکان خیابانی به دلیل رفتارهای پرخطر جنسی و مصرف مواد مخدر با خطر بالاتری در ابتلا به ویروس اچ‌آی‌وی (HIV)، ویروس هپاتیت ب (HBV) و ویروس هپاتیت ث (HCV) مواجه هستند. هدف مطالعه حاضر برآورد شیوع این عفونت‌ها و رفتارهای پرخطر مرتبط با آن در بین کودکان خیابانی در ایران بود. داده‌ها از ۱۸ مطالعه واجد شرایط استخراج شدند که در مجموع شامل ۵۶۴۶ کودک بودند. اکثریت کودکان پسر و با میانگین سنی ۱۰ سال بودند. شیوع HIV برابر با ۰/۷۹ درصد، شیوع HBV برابر با ۱/۹۷ درصد و شیوع HCV برابر با ۱/۸۸ درصد گزارش شد. شیوع مصرف مادام‌العمر مواد مخدر و سوء استفاده جنسی در بین کودکان خیابانی به ترتیب ۸/۳۲ درصد و ۱۰/۱۸ درصد بود. یافته‌های این مطالعه نشان داد که شیوع تخمینی HIV، HBV و HCV در بین کودکان خیابانی در ایران بالاتر از جمعیت عمومی بود. علاوه بر این، مصرف مواد مخدر و تجربه سوء استفاده جنسی در این جمعیت شایع بود. این یافته‌ها نیاز به طراحی برنامه‌های پیشگیری هدفمند برای کودکان خیابانی در ایران را نشان می‌دهد.

Investigating the effectiveness of protection motivation theory in predicting behaviors relating to natural disasters, in the households of southern Iran

Reza Faryabi,¹ Fatemeh Rezabeigi Davarani,² * Salman Daneshi,¹ and Declan Patrick Moran³

► Author information ► Article notes ► Copyright and License information ► [PMC Disclaimer](#)

حوادث و بلایا می‌تواند منجر به تلفات انسانی بزرگ، تخریب اموال و منابع اقتصادی و منابع زیست‌محیطی شود. پژوهش حاضر بدنبال پاسخ به این سوال بود که آیا نظریه انگیزه حفاظتی (PMT) در پیش‌بینی رفتارهای مرتبط با اثرات زیان‌بار بلایای طبیعی در خانوارهای جنوب ایران موثر است؟ این مطالعه کمی و مقطعی بر روی ۵۲۸ خانوار شهرستان جیرفت انجام شد. نمونه‌گیری به روش ترکیبی بود. در مجموع ۵۲۸ خانوار وارد مطالعه شدند. پیش‌بینی کننده‌های رفتارهای ایمنی با استفاده از تحلیل مسیر تعیین شدند. نتایج نشان داد که ۵۱/۷ درصد از نمونه‌ها ساکن مناطق شهری و ۶۲/۱ درصد ساختمان‌های مسکونی آجری بدون خط‌کش بوده‌اند. بین رفتارهای پیشگیرانه و مواجهه مستقیم با بلایا، تحصیلات، درآمد ماهانه و منبع اطلاعات تفاوت معناداری وجود داشت. همچنین بین رفتارهای پیشگیرانه و تعداد اعضای آسیب‌پذیر خانواده همبستگی معنی‌داری وجود داشت. مدل تعدیل‌شده آزمون تحلیل مسیر نشان داد که انگیزه حفاظت، ترس و آسیب‌پذیری ادراک‌شده بیشترین نقش را در بین سازه‌های نظریه انگیزش حفاظتی داشتند.

RESEARCH

Open Access

Investigating the quality of hemovigilance process using the first two steps of Six Sigma model: a cross-sectional study

Fatemeh Molaahmadi-Hassanabadi¹, Mohammad Hossein Mehroolhassani^{1,2*} and Rohaneh Rahimisadegh¹

مطالعه حاضر با هدف بررسی کیفیت فرآیند همووژیلا ناس در ایران با استفاده از دو مرحله اول مدل شش سیگما (تعریف و اندازه‌گیری) انجام شد. این مطالعه کمی - مقطعی بود که طی ۶ ماه در بیمارستان افضل‌پور شهر کرمان انجام گردید. کیفیت فرآیند همووژیلا ناس بر اساس فرآیندهای فرعی، لیبیل‌ها و در سه شیفت‌های صبح، عصر و شب مورد ارزیابی قرار گرفت. فرآیند ارسال درخواست از بانک خون به پایگاه انتقال خون، شیفت‌های عصر، شب و لیبیل‌های بالینی و ثبتی بیشترین درصد خطا را داشتند. نتایج این مطالعه نشان داد که کیفیت فرآیند همووژیلا ناس در بیمارستان افضل‌پور شهر کرمان پایین است.

- پادکست

در آبان ماه سال جاری ۵ پادکست توسط واحد ترجمان دانش پژوهشکده و مرکز تحقیقات سلامت در بلایا با موضوعات زیر منتشر شد.

۱) خلاصه مهم‌ترین خبرهای پزشکی و سلامت جهان در مهر ماه ۱۴۰۲

در این اپیزود از پادکست پژوهشکده، با تازه‌ترین و معتبرترین اخبار و پژوهش‌های حوزه سلامت آشنا می‌شوید. برای مشاهده این ویدئوپادکست [اینجا](#) کلیک کنید.

۲) آشنایی با عوارض سرطان خزنده‌ی خشکسالی

همه ما کمابیش در مورد وجود خشکسالی در ایران شنیده‌ایم اما واقعیت این است که اکثر ما خطرش را دست کم می‌گیریم. حتی خود ما هم پیش از مطالعه در این موضوع تصورش را نمی‌کردیم که این پدیده چه اثرات مخرب عمیقی روی همه ابعاد زندگی ما از جمله سلامت برجای می‌گذارد. در جدیدترین اپیزود پادکست پژوهشکده به موضوع مهم عوارض خشکسالی می‌پردازیم و از شما خواهشمندیم که چند دقیقه از وقت با ارزش‌تان را به این اپیزود اختصاص دهید تا بیشتر با اهمیت موضوع و عواقب آن آشنا شوید. چون در این مسیر، داشتن «آگاهی» نسبت به مسأله، یکی از مهم‌ترین بخش‌های حرکت به سوی راه حل است. برای مشاهده این ویدئوپادکست [اینجا](#) کلیک کنید.

۳) دستیابی به چارچوب سند و اهداف توسعه پایدار، راهکاری برای کاهش فقر و نابرابری

در خصوص دستیابی به اهداف توسعه پایدار در راستای کاهش فقر و نابرابری، از اسناد جهانی و آرمان‌های توسعه پایداری کشورمان برای نیل به این هدف بهره می‌گیریم. این پادکست به موضوع مهم اقدام جهانی برای کاهش فقر و نابرابری، محافظت از محیط زیست و اقلیم کره زمین پرداخته است. برای مشاهده این پادکست [اینجا](#) کلیک کنید.

۴) مراقبت‌های سلامتی در بیماران مبتلا به دیابت: ویژه پیاده‌روی اربعین

دیابت بیماری مزمنی است که نیاز به دقت در فعالیت‌های بدن، استفاده منظم از داروها و کنترل استرس محیطی دارد. در طول مراسم پیاده‌روی اربعین زائری که مبتلا به بیماری دیابت هستند بدلیل محدودیت مراقبت‌های بهداشتی ممکن است با مشکلاتی در زمینه بیماری خود مواجه شوند. این پادکست به ملاحظات و مراقبت‌های خاص بیماران دیابتی در زمان پیاده‌روی اربعین پرداخته است. برای مشاهده این پادکست [اینجا](#) کلیک کنید.

۵) ما باید چرخه تکرار شونده نابرابری فزاینده را بشکنیم

نمی‌توانیم در خصوص کاهش خطر بلایا صحبت کنیم اما از فقر و نابرابری، شرایط نامناسب اقتصادی، توزیع نامناسب امکانات و منابع صحبت نکنیم. این دو مورد ارتباط تنگاتنگی با هم دارند زیرا زمانی که ما با فقر و نابرابری در جامعه مواجهیم، برنامه‌های کاهش خطر از اولویت کمتری برخوردار خواهند بود. لذا در این پادکست به موضوع برنامه‌ها و سیاست‌های کاهش نابرابری‌ها و در اولویت قرار گرفتن برنامه‌های کاهش خطر بلایا پرداخته شده است. برای مشاهده این پادکست [اینجا](#) کلیک کنید.

- تیزر

در آبان ماه جاری مرکز تحقیقات آینده‌نگری در سلامت (نوآیند) اقدام به تولید یک تیزر تحت عنوان "دیدهبانی در رشته مامایی" کرده است. این تیزر به زبان انگلیسی جهت جلب مشارکت دانشجویان مامایی گروه ای‌م‌اس‌ا (IMSA) تولید شده و از طریق شبکه‌های اجتماعی در حال انتشار است.

ج) کارگاه‌های آموزشی برگزار شده

✓ در این ماه کارگاه‌های متنوعی توسط مراکز تحقیقات اچ‌آی‌وی (HIV)، مدلسازی در سلامت، آینده‌نگری و نوآوری در سلامت (نوآیند)، مدیریت ارائه خدمات سلامت و سلامت در بلایا برگزار شد. این کارگاه‌ها با موضوع کاربرد GIS در مطالعات علوم پزشکی؛ مطالعه سرولوژیک رفتاری اچ‌آی‌وی (HIV) در زنان با رفتارهای پرخطر؛ ماشین بردار پشتیبان و شبکه‌عصبی مصنوعی؛ ذهن‌انگیزی آینده؛ آموزش پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در مقطع دانشگاه؛ انتقال ارزش‌ها به فرزندان و پیشگیری از شکاف نسلی؛ تاثیرات مثبت و منفی دوست بر سرنوشت؛ تحکیم بنیان خانواده؛ انتقال ارزش‌ها به نسل جدید؛ پیشگیری از رفتارهای خود-آسیب‌رسان در فرزندان خانواده؛ نحوه تعامل با نسل جدید در فضای دانشگاه؛ تبعات مصرف دخانیات بر سلامت جامعه و پدافند غیرعامل در حوادث CBRN بودند. گروه مخاطب این کارگاه‌ها، اساتید، پژوهشگران، دانشجویان، سفیران سلامت دانشجویی، مشاوران تحصیلی، مربیان بهداشت، داوطلبان سلامت، دانش‌آموزان و سفیران سلامت دانش‌آموزی، سفیران سلامت خانوار، اولیا و مربیان، مدیران، معلمان، مربیان پرورشی، اعضای شورای سلامت اداری، مدیران مدارس و کارکنان استانداری بودند.

د) سایر رویدادها و امور جاری

- ✓ در آبان ماه ۱۴۰۲، تعداد ۳۱ مقاله به پورتال مجله IJHPM ارسال شده است که ۱۴ مقاله رد شده و ۱۷ مقاله به مرحله داوری راه یافتند. در مجموع، هم‌اکنون، تعداد ۸۹ مقاله در پورتال مجله تحت داوری است. در این ماه، ۱۸ مقاله جدید در شماره پیوسته ۲۰۲۳ منتشر شده است.
- ✓ در آبان ماه ۱۴۰۲، تعداد ۷ مقاله به پورتال مجله انفورماتیک سلامت و زیست‌پزشکی (JHBMI) ارسال شده است. از این تعداد ۱ مقاله رد شده؛ ۳ مقاله برای داوری ارسال شده و ۳ مقاله در دست بررسی توسط شورای سردبیری است. همچنین دو جلسه با حضور شورای سردبیری مجله در آبان ماه برگزار گردید و مقرر شد از ابتدای ۲۰۲۴ چکیده انگلیسی گسترده مقالات توسط نویسندگانی که مقالاتشان پذیرفته شده، ارسال گردد.
- ✓ دوره‌می نشاط سازمانی توسط مرکز عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت با موضوع "مؤلفه‌های اجتماعی را بشناسیم" برگزار شد. در این دوره‌می به بیان مختصر مؤلفه‌های اجتماعی مؤثر بر سلامت پرداخته و با صرف آش داغ از مهمانان پذیرایی شد.
- ✓ برگزاری نشست معارفه تیم‌های راهبری رشته‌های اپیدمیولوژی، بهداشت، پرستاری، مامایی، داروسازی، پزشکی، دندانپزشکی، تغذیه، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی (تیم‌های ده‌گانه دیده‌بانی) در تاریخ ۲ آذر ماه با سخنرانی مدعوین برگزار گردید.
- ✓ شماره دیگری از نشریه سلامت در حوادث و بلایا منتشر شد.
- ✓ اطلاعات اندیشکده آینده‌پژوهی در سلامت کرمان در سایت جامعه اندیشکده‌ها نمایه شد. جامعه اندیشکده‌ها، مجموعه‌ای غیردولتی و غیرانتفاعی است که به جمع و گردآوری پژوهش‌ها، اقدامات و اخبار اندیشکده‌ها و مؤسسات سیاست‌پژوهی و

مشاوره سیاستی مبادرت دارد. بنابراین می‌توان این مجموعه را بانک اطلاعات جامع اندیشکده‌ها و زیست‌بوم اندیشه‌ورزی کشور دانست.

✓ بخشی از پژوهش‌های مرکز تحقیقات سلامت در بلایا و فوریت‌ها، در وب سایت سازمان ملل متحد (UN) برای کاهش خطر بلایا نمایه شده است. در سال ۱۹۸۹، مجمع عمومی سازمان ملل متحد، ۱۳ اکتبر را به عنوان روز جهانی کاهش خطر بلایا (IDDRR) برای ترویج فرهنگ جهانی کاهش خطر بلایا تعیین کرد. این روز فرصتی برای شناخت پیشرفت‌های جهانی در پیشگیری و کاهش خطر بلایا و آسیب است. شعار امسال این روز "مبارزه با نابرابری برای آینده‌ای تاب‌آور" است. هدف از پویش مجازی تاب‌آوری در بلایا افزایش آگاهی عمومی در زمینه کاهش خطر بلایا و افزایش تاب‌آوری، بهبود مشارکت جامعه و جلب مشارکت سیاستمداران و مدیران حوزه سلامت در مدیریت بلایا (داخلی و بیرونی) است. همزمان با روز جهانی کاهش خطر بلایا، کمپین مجازی "به سوی تاب‌آوری در بلایا" توسط جمعی از دانشجویان و کارشناسان بهداشت در حوادث و فوریت‌ها به سرپرستی استادیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و حضور شورای پژوهشی مرکز تحقیقات سلامت در بلایا و فوریت‌ها دانشگاه علوم پزشکی کرمان در ایران برگزار می‌شود. این پویش که در سایت سازمان ملل متحد برای کاهش خطر بلایا نمایه شده است، با انتشار پادکست‌ها و ویدئوهای آموزشی و آگاهی بخشی، مصاحبه و اطلاع‌رسانی در رسانه‌های جمعی آنلاین به صورت مجازی برگزار می‌شود. مرکز تحقیقات سلامت در بلایا دانشگاه علوم پزشکی کرمان یکی از حامیان این پویش می‌باشد و تاکنون سه پادکست و یک ویدئو توسط اعضای این مرکز برای این پویش تهیه شده است. برای دسترسی به اطلاعات بیشتر در مورد این پویش به آدرس زیر مراجعه کنید.

<https://iddrr.undrr.org/event/virtual-campaign-toward-resilience-disasters>

✓ آخرین جلسه از سلسله جلسات آموزشی «مدیریت آکادمیک منطبق بر واقعیت‌های کشور» برگزار شد. در این جلسه مباحث مطرح شده جمع‌بندی و از شرکت‌کنندگان درباره برگزاری دوره‌های مشابه نظرخواهی شد.

ه) گالری تصاویر

در پایان از تلاش دسته جمعی تیم پژوهشگر که رویدادهای بیان شده را آفریدند، کمال تشکر را داریم.